

Byť slobodne bohatí

Evanjelium tejto nedele (Mk 10,17-30) patrí do širšieho kontextu Ježišovej cesty do Jeruzalema (Mk 8,27; 9,30.33; 10,1.17.32), kde bude ukrižovaný.

Dnešnú pasáž tvoria tri dialógy medzi Ježišom a jeho spoločníkmi: prvý s bohatým človekom (v. 17-22); druhý s učeníkmi (v. 23-27); tretí s Petrom (v. 28-30). Ich spoločnou niťou je Ježišov pohľad: Ježiš naňho (na bohatého človeka) *pozrel* (*emblépsas*) s láskou a povedal mu... (v. 21); Ježiš sa *rozhlíadol* (*periblepsámenos*) a povedal (svojim učeníkom) ... (v. 23); Ježiš sa na nich (Petra a ostatných učeníkov) *zahľadel* (*emblépsas*) a povedal ... (v. 27). Sú to intenzívne pohľady, ktoré milujú a snažia sa preorientovať spôsob pohľadu Ježišových spoločníkov.

Prvý dialóg je príbeh bohatého človeka, podľa evanjelia sv. Matúša - bohatého mladého muža (Mt 19,20.22), ktorý sa pýta Ježiša, aká je cesta k večnému životu. Ježiš mu dáva odpoveď, ale on ju neprijíma, pretože bol veľmi bohatý.

Bohatstvo ponúka ľuďom určitú istotu, ktorej sa ťažko zbavujú. Sú pripútaní k výhodám svojho majetku, žijú so strachom o obranu svojich vlastných záujmov. Chudobní nemajú túto starosť, a preto sú slobodnejší. Ale existujú chudobní ľudia s mentalitou bohatých ľudí. Sú chudobní, ale nie sú „chudobní duchom“ (Mt 5,3). Nielen bohatstvo, ale aj túžba po bohatstve dokáže človeka premeniť a urobiť z neho otroka dobiehajúceho tohto sveta.

Ježiš mu odpovedá: *Prečo ma nazývaš dobrým? Nik nie je dobrý, jedine Boh.* Ježiš odvádza pozornosť od seba k Bohu, pretože chce konať Otcovu vôľu a zjavovať iba Jeho plán. A povedal mu: *Poznáš prikázania: Nezabiješ! Nescudzoložíš! Nepokradneš! Nebudeš krivo svedčiť! Nebudeš podvádzať! Cti svojho otca i matku!*

Bohatý človek sa opýtal, čo má robiť, aby získal večný život, aby mohol byť vedľa Boha, a Ježiš mu pripomína prikázania, ktoré hovoria o živote v blízkosti iných – jeho bratov a sestier. Nespomína tu prvé tri prikázania, ktoré definujú vzťah s Bohom, lebo podľa Ježiša sa s Bohom môžeme cítiť dobre len vtedy, ak máme dobre vzťahy s druhými, lebo dvere k Bohu sú naši blížni.

On odpovedá, že prikázania už dávno zachováva. Keďže cesta k večnému životu a k Bohu bola, a stále je a bude, plnenie Božej vôle vyjadrenej v prikázaniach, zdá sa, že tento človek dodržiaval prikázania, no bez toho, aby vedel, na čo slúžia. Bol ako mnohí dnešní katolíci (možno aj niektorí z nás?), ktorí nevedia, čo znamená byť katolíkom a do kostola a ku sviatostiam chodia iba zo zvyku.

Ježiš naňho pozrel s láskou: Predtým, ako Ježiš pokračuje v dialógu s človekom, ponúka mu svoju lásku. Ježišovi sa páči postoj tohto človeka, pretože sa nezastavuje pred vlastnou spravodlivosťou, nad tým, čo doteraz robil, ale stále hľadá.

a povedal mu : „*Jedno ti ešte chýba. Chod', predaj všetko, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!*“ Ježiš ho neodsudzuje, ani nekritizuje, ale snaží sa mu pomôcť posunúť sa v živote o krok ďalej. Obrátenie, o ktoré Ježiš žiada, je progresívne. Dodržiavanie prikázaní je len prvým krokom na rebríku, ktorý ide ďalej a vyššie a pripravuje nás na to, aby sme boli schopní dosiahnuť úplné sebadarovanie v prospech druhých. Desať prikázaní je cestou k dokonalému praktizovaniu dvoch prikázaní lásky k Bohu a k blížnym (Mk 12,29-31; Mt 7,12). Ježiš

žiada veľa, ale žiada to s veľkou láskou. *On pri tomto slove zosmutnel a odišiel zarmútený, lebo mal veľký majetok.*

Keď bohatý človek odišiel, Ježiš jeho rozhodnutie komentuje: *Ako ťažko vojdú do Božieho kráľovstva tí, čo majú majetky!* a pridáva príslovie, ktoré sa používalo na označenie niečoho ľudsky nemožného: *Ľahšie je ťave prejsť cez ucho ihly, ako boháčovi vojsť do Božieho kráľovstva.* Učeníci sú ohromení Ježišovým výrokom, a to je znak toho, že nepochopili Ježišovo učenie. Bohatý človek dodržiaval prikázania, ale nerozumel tomu, prečo ich má zachovávať. Niečo podobné sa dialo aj s učeníkmi. Aby nasledovali Ježiša, opustili všetok svoj majetok (Mk 1,18.20), ale bez toho, aby pochopili dôvod toho čo urobili! Pomôcť porozumieť tomuto tajomstvu môže im, ale aj nám, len sám Boh, *lebo Bohu je všetko možné.*

Nasleduje rozhovor medzi Ježišom a Petrom, ktorý pochopil, že „vstúpiť do Božieho kráľovstva“ je to isté, ako nasledovať Ježiša v chudobe, a hovorí: *Pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou.* Na rozdiel od toho, čo čítame v Matúšovom paralelnom príbehu, tu Peter nežiada odmenu: *Pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou. Čo z toho teda budeme mať?* (Mt 19,27). No zdá sa, že ešte stále nechápal zmysel služby a poslania.

Ježišova odpoveď je symbolická: *Veru, hovorím vám: Niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry alebo matku a otca alebo deti alebo olia, aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti i polia, hoci s prenasledovaním, a v budúcom veku večný život,* a naznačuje, že by nemali očakávať žiadne výhody, žiadnu bezpečnosť, žiadne propagácie. Dostanú stonásobok, ale s prenasledovaním v tomto živote a neskôr aj večný život, o ktorom hovoril bohatý muž.

Ježišove slová platia ako pre ľudí v Ježišovej a Markovej dobe, tak aj pre nás dnes, v 21. storočí. Sú ako zrkadlá, ktoré odrážajú to, čo je v živote skutočne dôležité: budovanie Kráľovstva, obnovovanie ľudských vzťahov na všetkých úrovniach, medzi nami, s Bohom, ako aj naše vzťahy s ‘malým či veľkým’ bohatstvom.

Všetci niečo vlastníme a sme pripútaní k veciam, náklonnostiam, ľuďom a často sa nechávame zotročiť... *Svätý Ján z Kríža povedal: nezáleží na tom, či je vták zviazaný povrazom alebo tenkou niťou: v oboch prípadoch nemôže lietať.* Odpúťanie sa nám umožní lietať, to znamená, že nám pomôže oslobodiť sa od nášho sebecka, otvoriť sa Bohu a druhým a vyžarovať tak radosť a pokoj.

Prosme Ducha Svätého, aby nás obdaril múdrosťou, lebo jej svetlo nikdy nevyhasne a v jej rukách je nespočetné bohatstvo (Múd 7,7-11). Nech nám otvorí srdcia a pomôže vyjsť z nášho ega, aby sme mohli prijať Božie slovo, ktoré je živé, účinné a ostrejšie ako každý dvojsečný meč (Hebr 4,12-13). Nech nám dá silu odovzdať sa Jemu, nášmu jedinému pokladu, aby sme raz mohli vojsť do Božieho kráľovstva (Mk 10,17-30).